

Česká školní inspekce

Plzeňský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní umělecká škola Nýřany, okres Plzeň-sever

Nerudova 440, 330 23 Nýřany

Identifikátor školy: 600 071 553

Termín konání inspekce: 6., 10., 11., 13. a 14. listopadu 2003

Čj.:	d4-1496/03-4019
Signatura:	kd4kx116

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v hudebním a ve výtvarném oboru vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v hudebním a ve výtvarném oboru vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávací a výchovné činnosti v hudebním a ve výtvarném oboru vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Zřizovatelem Základní umělecké školy Nýřany, okres Plzeň-sever, je Město Nýřany, Benešova třída 295, 330 23 Nýřany. Škola má od 1. srpna 2002 právní formu příspěvkové organizace.

V souladu s Rozhodnutím MŠMT o zařazení ZUŠ do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení (s účinností od 1. 7. 2002) jsou žáci vzděláváni ve dvou oborech: v hudebním a ve výtvarném.

V letošním školním roce má škola celkem 266 žáků - v hudebním oboru je 180 a ve výtvarném oboru 86 žáků. Uvedená kapacita 559 žáků není překročena. Všichni žáci školy jsou vzděláváni v základním studiu.

Dvě odloučená pracoviště školy jsou umístěna v prostorách základních škol: 330 33 Město Touškov, Dolní náměstí 71 a 330 22 Zbůch, Hornická 300. Zde jsou vyučovány předměty hudebního oboru. Do hlavní budovy ZUŠ v Nýřanech a jejích odloučených pracovišť dojíždějí žáci ze šestnácti okolních obcí.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI V HUDEBNÍM A VE VÝTVARNÉM OBORU VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Ve škole vyučuje ve dvou sledovaných oborech šestnáct učitelů včetně ředitelky. V hudebním oboru je výuka dle učebních plánů nástrojové výuky a pěvecké hlasové výchovy zajištěna učiteli s odbornou i pedagogickou způsobilostí (64,3 %), s odbornou způsobilostí (14,3 %), s pedagogickou způsobilostí (7,1 %), studentkou konzervatoře, absolventkou a studentem jiné vysoké školy (14,3 %). Ve výtvarném oboru vyučují vysokoškolsky vzdělaní učitelé s odbornou i pedagogickou způsobilostí (100 %). Učitelé uplatňují při přípravě i v procesu vzdělávání žáků své profesní zkušenosti z umělecké praxe, např. v symfonickém orchestru plzeňského divadla, v amatérských souborech, s vedením souborů a aranžováním skladeb (využití pro soubory školy), s prezentací vlastní výtvarné činnosti.

Podrobně vypracovaný plán práce školy obsahuje veškeré vnitřní řády a promyšleně vytvořené vnitřní směrnice pro zabezpečení chodu školy po stránce provozní i výchovně-vzdělávací. Na základě stanovených kompetencí daných konkrétním obsahem práce a pracovními náplněmi jednotlivých zaměstnanců bezproblémově fungují všechny úseky školy (pedagogický, ekonomický i provozní). Veškeré vnitřní školní předpisy jsou každoročně aktualizovány a schvalovány pedagogickou radou. Pedagogická rada, která plní také funkci umělecké rady, je poradním orgánem ředitelky. Na svých jednáních se zabývá

prospěchem žáků, sledováním výsledků výuky ve třídách jednotlivých učitelů, docházkou na skupinovou a kolektivní výuku žáků v hudebním oboru.

Vnitřní informační systém je tvořen především každodenním kontaktem ředitelky s pracovníky školy, jednáními pedagogické rady a informačními nástěnkami. Podporou informačního systému jsou podrobně vedené zápisy z jednání pedagogické rady. Kontrola plnění adresných úkolů je zárukou jeho funkčnosti.

Při vedení pedagogických i nepedagogických pracovníků vychází ředitelka z podrobně vypracovaných náplní práce pro jednotlivé zaměstnance, dále z přijatých vnitřních směrnic školy včetně plánu kontrolní a hospitační činnosti na školní rok. Všichni zaměstnanci znají vnitřní kritéria pro sledování a hodnocení práce pedagogických i provozních zaměstnanců. Začínající a nekvalifikované učitele uvádí do praxe ředitelka, která sleduje jejich práci také při hospitacích. Rovněž u učitelů s kratší pedagogickou praxí se zaměřuje na efektivní plánování učiva i na kvalitu vedení povinné třídní dokumentace. Dle plánu provádí u vyučujících kontrolu výchovně-vzdělávací práce i jejich výsledků formou hospitací jak v hodinách, tak při třídních předehrávkách a veřejných koncertech, výstavách, soutěžích i postupových zkouškách. Hospitační záznamy vypovídajícím způsobem zachycují průběh sledované výuky, jasně sdělují závěry a konkrétní doporučení i jejich projednání s vyučujícím. Všeobecné závěry z hospitací a kontrol jsou zařazovány do programu jednání pedagogické rady.

Hlavním bodem koncepčních záměrů ředitelky je kvalitní zabezpečení výuky. Ředitelce se po obtížném období minulých dvou let (úmrtí učitele, déle trvající závažná onemocnění několika učitelů i odchod učitelky na mateřskou dovolenou) podařilo získat zejména mladé perspektivní učitele a stabilizovat pedagogický sbor. Ředitelka podporuje a eviduje další vzdělávání učitelů, oceňuje jejich iniciativu a tvůrčí nápady.

Další vzdělávání i sebevzdělávání učitelů se pozitivně promítá do kvality výuky. Učitelé navštěvují další vzdělávání (např. na základě nabídek pedagogických center Plzeň, Praha a Brno) i pravidelné soukromé konzultace u učitelů jiných ZUŠ a konzervatoře. V loňském školním roce se osm pedagogů (včetně ředitelky školy) účastnilo pěti vzdělávacích akcí. V letošním školním roce navštěvuje šest pedagogů včetně ředitelky vzdělávání v počítačové gramotnosti. Učitelé se také pravidelně účastní seminářů v rámci přehlídek a soutěží žáků. Pro samostatné studium učitelů ve škole slouží fond odborné literatury a časopisů i vzájemné konzultace. Odborná literatura je k dispozici ve sborovně školy.

Hodnocení zaměstnanců školy je ředitelkou prováděno na základě kritérií, se kterými byli všichni prokazatelně seznámeni. Sebehodnocení činnosti jednotlivých oddělení i učitelů v rámci vyučovaných oborů je pravidelně prováděno v zápisech do školní kroniky. Spolu s vyhodnocením plánovaných činností a akcí za uplynulý školní rok je východiskem pro vytýčení cílů a stanovení priorit v následujícím školním roce.

Úroveň personálních podmínek podporuje efektivní vzdělávání žáků v hudebním a ve výtvarném oboru, má velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI V HUDEBNÍM A VE VÝTVARNÉM OBORU VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

V samostatné budově školy v Nýřanech, která je majetkem města, bylo postupně vybudováno velmi dobré prostředí a zázemí pro výuku v hudebním a ve výtvarném oboru. V odloučených pracovištích je výuka hudebního oboru realizována ve třídách základních škol.

V budově školy v Nýřanech je pro výuku k dispozici devět učeben včetně ředitelny a sborovny, koncertní sál (cca pro 100 osob), zázemí pro provozní zaměstnance, sklad, dva

malé kabiny a kuchyňka. Pro výuku v hudebním oboru je využíváno sedm tříd (včetně ředitelny a sborovny), z nichž dvě jsou zařízeny a využívány také jako odborné učebny pro výuku přípravné hudební výchovy a hudební nauky, v koncertním sále zkouší soubory. Pro výuku ve výtvarném oboru jsou k dispozici dvě specializované učebny s kabinou a skladem. V prvním patře budovy je specializovaná učebna s kabinetem se zaměřením na kresbu, malbu a grafiku, v suterénu je odborná pracovna pro modelování a keramiku s přilehlým skladem výtvarných prací a s vypalovací pecí. Pro žáky jsou v přízemí budovy k dispozici dvě šatny. Modernizována byla hygienická zařízení pro žáky i učitele.

Učebny i odborné pracovny vyhovují vyučovaným předmětům po stránce prostorové i hygienické. Možnost dostatečného větrání je zajištěna. Jejich vybavení funkčním udržovaným nábytkem, vhodnou podlahovou krytinou, dostatečným osvětlením, velice pěknou výzdobou tříd a chodeb převážně žákovskými výtvarnými pracemi je účelné. Celkovou úpravností a čistotou poskytují všechny prostory školy učitelům a žákům podnětné a esteticky působivé prostředí. Vybavení učebními pomůckami odpovídá potřebám kvalitní výuky. Hudební nástroje jsou průběžně laděny, udržovány a opravovány, plánovitě zakupovány nové. V případě potřeby jsou žákům zapůjčovány. V hudebním oboru jsou používány metronomy, nástroje orffovského instrumentáře, vlastní pomůcky učitelů. Učitelům i žákům je k dispozici potřebná notová literatura, výběr materiálů umožňuje plnění osnov dle individuálních studijních plánů. Odborné publikace jsou využívány při výuce v obou oborech i pro samostudium pedagogů. Vybavení audiotechnikou je zatím skromné – stabilně je umístěn radiomagnetofon s gramofonem a přehrávačem CD v jedné učebně hudební nauky, další je v ředitelně. O dva přenosné radiomagnetofony s přehrávači CD se učitelé obou oborů střídají. Při hospitační činnosti ředitelka sleduje využívání učebních pomůcek při výuce.

Plánování v oblasti materiálně-technického vybavení je součástí plánu práce školy. Ředitelka na základě požadavku pedagogů plánuje a následně stanovuje spolu s pedagogickou radou priority. Na základě funkčního plánování a velmi dobré spolupráce s městem Nýřany došlo od minulé inspekce k podstatnému zkvalitnění materiálně-technického zázemí pro výuku.

Materiálně-technické podmínky vzhledem ke sledovaným oborům a předmětům, včetně uplatnění učebních pomůcek při výuce, mají celkově velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY V HUDEBNÍM A VE VÝTVARNÉM OBORU

Vyučované obory

V souladu s Rozhodnutím o zařazení ZUŠ Nýřany do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 7. 2002, č. j. 21 600/02-21, jsou v současné době poskytovány žákům základy uměleckého vzdělávání v hudebním a ve výtvarném oboru. Třetí povolený obor – literárně-dramatický ukončil svoji činnost k datu 31. června 2000.

Ve škole jsou vyučovány obory v souladu s údaji v rozhodnutí o zařazení ZUŠ do sítě škol.

V inspekci sledovaných oborech probíhá výuka podle učebních plánů doporučených pro ZUŠ MŠMT: pro hudební obor (přípravné studium, I. a II. stupeň základního studia) pod č.j. 18 418/95-25, pro výtvarný obor (přípravné studium, I. a II. stupeň základního studia) pod č.j. 18 455/2002-22.

Obsah učiva v hudebním oboru se řídí dosud platnými učebními osnovami pro ZUŠ (dříve LŠU) z let 1980 – 1991 (č. j. 20 876/80-35, č. j. 11 393/81-35, 14 466/85-35) s výjimkou hry na elektronické klávesové nástroje, pro které MŠMT osnovy dosud nevydalo. Pro výuku

ve výtvarném oboru rozpracovávají vyučující do tematických plánů osnovy vzdělávacího programu č. j. 15 865/2000-22.

Ve škole je řádně vedena stanovená povinná dokumentace. Zápisy v třídních knihách i v katalogových listech průkazně zachycují průběh i výsledky vzdělávání žáků.

Výuka je v souladu s učebními dokumenty vyučovaného hudebního a výtvarného oboru.

Ředitelka školy provádí pravidelné kontroly, které každý měsíc zaznamenává do knihy kontrol. Na základě plánu sleduje průběh vzdělávání a výchovy v předmětech vyučovaných oborů na hlavním pracovišti v Nýřanech i na obou odloučených pracovištích. Podrobně vedené hospitační záznamy s adresnými závěry jsou s pedagogy projednávány. Pedagogická rada na jednáních hodnotí kvalitu výsledků výuky v jednotlivých třídách. Kontrola rozvrhů hodin, třídní dokumentace včetně plánování učiva žáků a naplňování učebních plánů a osnov je ředitelkou školy pravidelně prováděna. Propojenost kontroly a plánování se promítá v zápisech z jednání pedagogické rady. Na základě analýzy práce učitelů a dosahovaných výsledků jsou přijímána účinná opatření.

Kontrola naplňování učebních osnov je účinná.

Rozvrhy hodin ve třídách vyučovaných oborů odpovídají reálné výuce, pravidelně zařazovanými přestávkami respektují psychohygienické zásady z hlediska žáků i učitelů. V hudebním oboru jsou dle potřeby, zejména u mladších žáků v průběhu výuky na hudební nástroje, často prováděna relaxační cvičení. Ve výtvarném oboru je dbáno na pitný režim.

Školní řád pro žáky je funkčně zpracován. Obsahuje obecná ustanovení týkající se chodu školy a povinnosti žáků. Práva a požadavky žáků, např. na vybavení školy, jsou obsažena v plánu práce. Učitelé znají individuální potřeby všech žáků, žáci se na ně obracejí se svými problémy či potřebami s důvěrou.

Provozní řád odborných učeben výtvarného oboru plně sleduje bezpečnost žáků při výuce. Stanovuje pravidla pro používání učebních pomůcek.

Informační systém vůči rodičům a žákům je propracován. Velká pozornost je věnována spolupráci s rodiči. Umožňována je účast rodičů při výuce v obou oborech. V průběhu roku jsou rodiče informováni o prospěchu žáků prostřednictvím žakovských knížek. O dění ve škole, o všech akcích a úspěších žáků jsou přehledné informace na nástěnných panelech ve vstupní části budovy, na chodbách i ve třídách. Informace pro širší veřejnost jsou sdělovány na plakátech ve veřejných prostorách města nebo v tisku.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v hudebním oboru

Hra na klavír a čtyřruční hra

Výuka byla sledována u tří zkušených vyučujících při hodinách žáků I. i II. stupně základního studia. Při plánování učiva na jednotlivá pololetí vycházejí učitelky z požadavků osnov, důsledně zařazují všechny požadované složky klavírní hry, zohledňují individuální schopnosti žáků. Výuka probíhá v dostatečně prostorných a dobře vybavených učebnách (včetně ředitelny). Využívána byla velmi dobře udržovaná pianina, pro mladší žáky podnožky pod nohy, metronom, vhodná notová literatura. Tak jako v celé škole je i ve třídách vytvořeno esteticky podnětné prostředí pro výuku.

Od počátku hry na klavír učitelky vytvářely a upevňovaly u žáků správné nástrojové návyky. Vědomé uvolnění paží bylo často podpořeno vhodnými uvolňujícími cviky ihned v úvodní části hodin. Na základě průběžné motivace zejména častými vzorovými ukázkami hry i vhodným výkladem upevňovaly učitelky u žáků i vnímání metra. Podporovaly zejména

sluchovou stránku hudebního vnímání ve spojení se systematicky prováděnou transpozicí písní i se hrou z paměti. Dbaly, aby žáci vnímali charakter hraných písní a skladeb i jejich hudební frázování, kvalitu jejich tónového vyjádření. Propojovaly teoretické znalosti žáků s nástrojovou praxí. Společně se žáky analyzovaly příčiny vyskytujících se chyb, nacházely cesty k jejich odstranění. Všechny problémy důsledně procvičovaly se žáky v hodinách, v závěru výuky zopakovaly jejich správné řešení. Žáci jsou vedeni k uplatnění dovedností ze sólové hry zejména při čtyřruční hře, méně při komorní hře a doprovodu. Žáci II. stupně studia při sledované čtyřruční hře vykazovali odpovídající návyky pro souhru, byli velmi dobře technicky vybaveni.

Žáci byli na výuku velmi dobře připraveni, výborně reagovali na pokyny vyučujících. Prokazovali technickou i muzikální vyspělost odpovídající danému ročníku. Někteří se mohli pochlubit svými úspěchy v soutěžích. Učitelky podněcovaly žáky k vyjádření vlastního názoru vhodnou motivací při sólové i čtyřruční hře. Přirozeně vedenou vstřícnou komunikací podporovaly pozitivní klima výuky. Průběžně žáky chválily, oceňovaly každý jejich dílčí pokrok. V závěru hodin nechybělo celkové shrnutí úkolů a hodnocení. Ve sledované výuce vládla přívětivá tvůrčí atmosféra.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy žáků ve hře na klavír a ve čtyřruční hře měly celkově velmi dobrou úroveň.

Komorní hra

Výuka komorní hry byla sledována v houslovém a v kytarovém oddělení (houslové duo, kytarové kvarteto). Mladí učitelé pečlivě plánovali učivo na každé pololetí, výběr skladeb odpovídal technické úrovni hry žáků na dané nástroje. Pozitivem je schopnost učitele hry na kytaru upravovat a komponovat pro kytarový soubor i pro další větší soubor školy s různým nástrojovým obsazením (soubor Fantasy) obsahově zajímavé skladby. Pro všechny soubory školy vypracovali učitelé tematické plány se stanovením reálných cílů, kterých chtějí dosáhnout. Učebny, ve kterých výuka probíhá, vyhovují požadavkům na prostor, světlo, vybavení (včetně zvukové aparatury) i na estetiku prostředí.

Výuka obou souborů navazovala na dovednosti žáků z individuální hry. Učitelé trpělivě vedli žáky ke sledování hudebního průběhu skladeb, partů spoluhráčů a především k odpoutání se od vlastního hlasu a ke sluchovému vnímání spoluhráčů. S tím souviselo např. společné nasazení s ostatními nástroji, jednotná intonační představa, rytmické porozumění mezi spoluhráči. Vybrané části skladeb a písní byly procvičovány důsledně také po hlasech. Sledování uvedených zásad ještě nevytvářelo možnost využití širší dynamické škály při společné hře.

Učitelé motivovali žáky poutavým výkladem vedoucím k objasnění stylově správného provedení. Průběžně zařazovali i vlastní vzorový příklad hry na nástroj, v kytarovém souboru také doprovod učitele na baskytaru. Často žáky chválili, využívali pozitivního hodnocení. V závěru hodin učitelé zopakovali úkoly, nastínili náplň výuky v příští hodině. Při výuce vládla nestresující tvořivá atmosféra.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy žáků v komorní hře měly velmi dobrou úroveň.

Přípravná hudební výchova

Příprava zkušené učitelky na výuku vychází z požadavků osnov. Zpracovaný tematický plán učiva na I. pololetí zahrnuje v souladu s požadavky osnov především herní činnosti pro podchycení zájmu žáků o hudbu. Ve sledované výuce bylo učitelkou využíváno pianino, tabule s notovou osnovou, obrázky hudebních nástrojů, učitelkou vytvořené pomůcky, pracovní listy i řada barevných obrazů pro hudební pohádku, nástroje z orffovského instrumentáře.

Již od úvodního hudebního pozdravu (také s využitím fonogestiky) byly ve výuce v souladu s požadavky učebních osnov často střídány činnosti, podněcována dětská představivost a fantazie spolu s emocionálním prožitkem. Učitelka motivovala žáky ke správným pěveckým návykům, rozvíjela jejich sluchové schopnosti i rytmicko-pohybové dovednosti. Každá ze sledovaných hodin měla své těžiště v motivaci a prožitku všech zařazených činností. Učitelka dokázala žáky plně zaujmout a aktivizovat je na základě vynikajícím způsobem připravené hudební pohádky nebo soutěže. Vytvářela věku dětí odpovídající říkadla a písně, působivě s nimi (především v rámci pohádky) pracovala. Veškeré teoretické učivo vyvozovala se žáky na základě hudebního prožitku ze znějící hudby. Časté užívání harmonického klavírního doprovodu při činnostech pěveckých, intonačních i sluchových, vynikající klavírní doprovod k hudební pohádce navozoval u žáků spontánní prožitek. Učitelka dbala, aby žáci dokázali vše zdůvodnit, opravit případné chyby či pomoci kamarádovi. Pečlivě připravená a poutavě realizovaná náplň i forma práce posilovala zájem žáků o všechny zařazené činnosti v hodině.

Učitelka žáky často chválila, pozitivně hodnotila. Krásný vzájemný vztah učitelky a žáků, přátelská komunikace a radostná atmosféra výuky vytvářely podnětné pracovní prostředí. Největší odměnou pro učitelku byla skutečnost, že žáci nechtěli odejít z výuky. Závěrečný hudební pozdrav a nastínění obsahu příští hodiny žáky sice uspokojil, ale zároveň opět podnítil jejich zvědavost.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy žáků v přípravné hudební výchově měly vynikající úroveň.

Hudební nauka

Příprava výuky vychází ze zpracovaných ročníkových tematických plánů učiva zahrnujících naukové učivo a převážně i požadované hudební činnosti. Poměrně málo jsou začleněny základní pěvecko-intonační a percepční sluchové činnosti. Plánování celkově odpovídá požadavkům osnov s přihlédnutím k nutným obsahovým úpravám vyplývajícím z učebních plánů MŠMT č. j. 18 418/95-25 (pouze pět ročníků s jednohodinovou časovou dotací).

Předmět vyučují kvalifikovaní učitelé s převážně delší pedagogickou praxí. Zejména již dříve se zúčastňovali vzdělávacích akcí pro učitele hudební nauky. Věcná a odborná správnost výuky je dostatečně zajištěna. Škola užívá dvě prostorově vyhovující učebny pro přípravnou hudební výchovu a hudební nauku. Kromě potřebného nábytku jsou zde notové tabule, piano, gramofon s dostatečným výběrem kvalitních nahrávek na dlouhohrajících deskách. Žákům jsou k dispozici starší učebnice, magnetické tabulky, nástěnné obrazy, drobné hudební nástroje orffovského typu. Estetika prostředí učeben a celé školy podporuje plnění cílů vzdělávání a výchovy, kterou dané vybavení umožňuje v plánovaném rozsahu plně realizovat.

Ve sledované výuce byla zřejmá návaznost učiva na minulou látku. Osvojování teoretického učiva vycházelo z hudebních činností (zpěv písně, rytmizace). K jeho procvičování jsou dobře využívány magnetické tabulky. Vhodně byla uplatněna společná skupinová práce pod vedením učitelky i zpracování samostatného úkolu. Správnost jeho vypracování byla ověřena u všech žáků. Pravidelně jsou zařazovány poslechové činnosti. Kromě poznávání hudebních nástrojů jsou žáci vedeni k vytváření vztahu k naší a evropské hudební kultuře. Správně byli upozorněni na stěžejní témata a výrazové prostředky poslouchaných skladeb. Žáci prokázali celkově dobrou úroveň znalostí i praktické hudební schopnosti. Pracovali se zájmem, který byl motivačně podpořen aktivními činnostmi, jejich dostatečným střídáním, příznivou atmosférou a v neposlední řadě i vstřícnou a laskavou komunikací.

Vzdělávání a výchova v hudební nauce měly velmi dobrou úroveň.

Hra na elektronické klávesové nástroje

Pro předmět zařazený do učebních plánů ZUŠ dosud nebyly vydány osnovy. Plánování látky vychází z rozšířené praxe vhodně využívající základní klavírní literaturu v kombinaci s materiály pro elektronické nástroje. Individuální plány učiva v třídních knihách byly řádně zpracovány pro dané pololetí školního roku. Kromě učiva pro klávesovou techniku a hru z not jsou zařazována cvičení pro rozvíjení schopností elementární nástrojové improvizace.

Předmět vyučuje vysokoškolsky vzdělaný učitel hudební výchovy s dobrou klavírní průpravou, zatím s kratší pedagogickou praxí. Na elektronické klávesové nástroje (a kytaru) hraje ve třech hudebních skupinách. Ve škole vede žákovský soubor, pro který píše a upravuje i vlastní skladby. Daná kvalifikace s praktickými hudebními dovednostmi jsou zcela vyhovující pro zajištění náležité odborné úrovně výuky. Ta probíhá v prostorné a esteticky působivě upravené učebně vybavené mj. kvalitním nástrojem YAMAHA. Pro žáky jsou k dispozici potřebné notové materiály.

Procvičováním hry stupnic a akordů zvlášť a oběma rukama a se správnými prstoklady získávají žáci dobrou technickou průpravu. Vhodně vybraná cvičení a etudy z klavírní literatury podporují rozvíjení nástrojových dovedností, které jsou základem kvalitního hudebního projevu na elektronický nástroj. Učitel je důsledný, látku se žáky v hodinách podrobně procvičuje i názorně předehrává. Hra žáků se vyznačovala rytmičností, plynulostí, dobrou souhrou obou rukou. Při využívání doprovodných funkcí nástroje byla zaznamenána pohotovost funkce levé ruky při střídání harmonické složky (akordů) hrané písně. Důraz je kladen na vytváření základních dovedností pro nástrojovou improvizaci formou hry kadencí a transpozicemi písní do různých tónin. Průběh sledované výuky a dosahované výsledky žáky 3. a 4. ročníku svědčily o efektivním výukovém postupu.

Motivace vychází ze zájmu žáků o hru na daný nástroj a zjevně i ze spokojenosti s dosahovanými výsledky celkového snažení. Učitel zařazuje hodnotný a pro žáky přitažlivý hudební obsah výuky. Výkon žáků průběžně hodnotí, chválí dobré provedení. Odborné pokyny byly jasné, srozumitelné. Atmosféra výuky se vyznačovala klidnou a koncentrovanou pracovitostí.

Vzdělávání a výuka ve hře na elektronické klávesové nástroje měly velmi dobrou úroveň.

Hra na akordeon a komorní hra

Studijní plány žáků v třídních knihách vycházejí z požadavků osnov a zohledňují individuální dispozice jednotlivých žáků. Výběr skladeb vychází z kvalitního tradičního akordeonového repertoáru. Zařazení novějších kompozic nebo úprav pro akordeon zaznamenáno nebylo.

Předmět vyučuje kvalifikovaná učitelka hry na akordeon s delší pedagogickou praxí. Žákům je poskytována výuka na náležité odborné úrovni. Dostatečně prostorná a esteticky úpravná učebna vyhovuje pro individuální i skupinovou výuku komorní hry. Vedle potřebného nábytku, mj. skříň s notami, jsou žákům na lavicích k dispozici akordeony (nástroje si nemusejí do školy přinášet). Dále je zde pianino a keyboard.

Ustálené schéma hodin obsahuje všechny hlavní složky akordeonové hry. Jedná se o úvodní prstová cvičení, stupnice a akordy zvlášť a oběma rukama, o hru cvičení a etud s melodickým a akordickým basem. Dále to jsou písně, přednesové skladby a komorní hra. Látka je v hodinách dostatečně podrobně procvičována. Učitelka dbá, aby žáci měli jasnou představu o daném úkolu. Přesně analyzuje chyby a trpělivými postupy napomáhá k jejich odstranění. V rámci možností žáka správně vyžaduje, aby hra nepostrádala potřebný hudební projev. K tomu účelně přispívají její názorné ukázky na nástroj.

Veškeré požadavky jsou uplatňovány v přiměřené míře, žáci mají možnost pracovat v klidném prostředí a soustředěně. Komunikace učitelky se žáky je klidná a vstřícná. Zjevná

byla jejich snaha úkol zvládnout. V tom je také základ celkově pozitivní motivace a atmosféry výuky. Ve sledované výuce žáků 6. ročníku se i přes správně uplatněné výukové postupy dařilo jen částečně dosáhnout potřebné jistoty, plynulosti hry a výraznosti projevu. Určité problémy nastávají u starších žáků v tom, že doma mají stále pouze malé nástroje, které již plně nevyhovují (věc je záležitostí investice rodičů do alespoň starších opravených nástrojů – ve škole jsou k dispozici). I z motivačního hlediska částečně chybí zařazování novějších hudebních materiálů. V souladu s učebním plánem je zařazena komorní hra. Při hře jednotlivých partů se ve společné souhře dobře uplatňují žáci různých schopností. Výuka splňuje požadavky kladené na tento předmět.

Vzdělávání a výchova žáků mají celkově velmi dobrou úroveň.

Hra na dechové nástroje – zobcovou flétnu, klarinet, trubku, komorní hra

Studijní plány žáků byly zpracovány. Určují alespoň stěžejní ročníkové cíle a základní studijní látku. Koncepčně nejuceleněji byly ve vztahu k danému ročníku a individuálním předpokladům žáka zpracovány pro hru na klarinet. K vlastním vyučovacími hodinám měli učitelé připraveny hudební nástroje a notové materiály.

Hru na dechové nástroje (zobcovou flétnu, klarinet a trubku) vyučují dva kvalifikovaní učitelé s uměleckou praxí v profesionálních orchestrech (hoboj, trubka). Trumpetista jako aktivní jazzový hráč spolupracuje s našimi předními jazzovými hudebníky. Již v době studií v konzervatoři se seznámil se hrou na zobcové flétny. V pobočce vyučuje začínající nekvalifikovaný učitel, který se po absolvování I. a II. stupně ZUŠ dále ve hře na hudební nástroje vzdělává (v současné době ukončuje poslední ročník studia na vysoké škole jiného odborného zaměření).

Škola má pro hru na dechové nástroje dostatečně prostorné učebny vyhovující i po akustické stránce. Hra na trubku je vyučována také v sálku školy, ve kterém jsou po všech stránkách zvláště příznivé podmínky. V pobočce Touškov probíhá výuka v běžné třídě základní školy. Vybavení hudebními nástroji a notovou literaturou poskytuje potřebný základ pro plánování a realizaci stanovených vzdělávacích cílů. Některé vhodné notové materiály nebyly zatím využity, na druhé straně jejich částečná další inovace je rovněž potřebná.

Hra na zobcovou flétnu - kvalifikovaný učitel má zatím pouze velmi krátkou pedagogickou praxi, nekvalifikovaný učitel je zcela začínající. Nástrojové a další hudební zkušenosti vyučujících však zaručují, že výuka splňuje potřebné základní odborné požadavky (nekvalifikovaný učitel zařadil i výuku na altovou flétnu). Žáci si osvojují správné dechové návyky a tvoření čistého tónu, je dbáno na rozvíjení potřebných hmatových dovedností. Ne vždy byly včas odstraněny některé nedostatky u začínajících žáků. Učitelé dostatečně využívají nástroje k názorným ukázkám hry při procvičování a nácvičování látky. Začínající učitel zatím nedokázal lépe rozčlenit jednotlivé části vyučovací hodiny tak, aby mohl více času věnovat probrání nové látky se žákem před jejím uložením k domácímu cvičení. Klidná komunikace a průběžné hodnocení s častými pochvalami motivovaly žáky k soustředěné práci a většinou i k dobrému výkonu.

Ve výuce hry na klarinet (žák II. stupně studia) se v plné míře uplatnila umělecká erudice mladého učitele a mimořádně kvalitní hudební schopnosti a nástrojové dovednosti žáka, který je jako klarinetista členem folklórního souboru školy. Práce s nadaným žákem umožňovala učiteli uplatnit v plném rozsahu náročný profesionální přístup. Cvičená látka bylo zvládána na vysoké úrovni klarinetové techniky, s kvalitním tónem v celém rozsahu nástroje. Důraz byl kladen na pregnantní rytmus, dobrou intonaci, dále na detaily hudebního projevu při formování frází, uplatnění různých artikulací, dynamiky, tempa. Zařazena byla i skladba pro

nácvik swingového frázování. Emotivní projev učitele s ukázkami hry na hoboj byly velice účinné a spoluvytvářely motivačně podnětnou atmosféru výuky.

Také hra na trubku splňovala potřebná odborná kritéria na kultivovaný nástrojový projev žáka, vycházející zejména z kvalitního tónu, dobré intonace a plynulé hry. Novou látku učitel vždy žákovi sám zahrál. Vše bylo v hodině dostatečně procvičeno. Učitel dbal na nátiskovou relaxaci žáka. Nezařadil však cvičení na posilování retních svalů a legátové vazby tónů. Motivaci prokázal žák dobrou přípravou na vyučovací hodinu. V následující komorní hře byly v duu hrány lidové písně v dvojhlasé úpravě. Žáci hráli s dobrým tónem a intonačně poměrně čistě.

Vzdělávání a výchova ve hře na dechové nástroje měla celkově velmi dobrou úroveň.

Výtvarný obor

Plošná a prostorová tvorba

Výuka ve výtvarném oboru je organizována v souladu s učebními dokumenty pro ZUŠ č. j. 18 455/2002-22. Sestavené tematické plány jsou rozpracovány do jednotlivých měsíců. Náměty a techniky jsou vždy voleny na základě aktuální úrovně a zkušeností žáků daného věku, požadavky osnov jsou plněny. Výuku výtvarného oboru zajišťují dva odborně a pedagogicky způsobilí učitelé. V rámci inspekce byla hospitována výuka u dvou skupin žáků I. stupně základního studia.

Prostorové podmínky i vybavení pomůckami a materiálem pro potřeby výuky jsou velmi dobré. V jedné učebně výtvarného oboru je starší školní nábytek včetně žákovských židlí. Na učebnu navazuje zázemí pro vyučující a prostory pro úschovu a archivaci prací žáků. V suterénu budovy jsou účelně zařízeny prostory pro modelování a keramickou tvorbu. Je zde učebna, přípravná a sklad pro práci s hlínou, keramická pec, hrnčířský kruh. Prostředí učeben, které je vyzdobeno plošnými i prostorovými pracemi žáků, je esteticky podnětné. Žákovské práce zdobí také chodby a další prostory školy. Ve sledované výuce byly vytvářeny příznivé podmínky pro dodržování psychohygienických zásad.

Sledovaná výuka se vyznačovala pečlivou přípravou a invencí vyučující. Byla velmi dobře promyšlena a připravena s vnímavostí k individuálním zvláštnostem žáků. Při vstupním seznámení s námětem výuky byly vhodně využity zdařilé práce z minulých lekcí. Vstupní a průběžná motivace byla ve sledovaných hodinách příkladná. Nenásilným způsobem ovlivnila u žáků jejich spontaneitu při výtvarném zpracování tématu.

Výuka u všech skupin byla zaměřena na modelování – práce s keramickou hlínou. Důsledně bylo dbáno na správné zpracování materiálu, aby výsledný výrobek byl dobře připraven k výpalu. Námět si žáci volili sami, technologický postup u jednotlivých výrobků konzultovali s vyučujícími. Práce s hlínou žáky evidentně bavila a poskytla jim dostatek prostoru k uplatnění vlastního výtvarného vyjadřování. Vyučující přistupovali k žákům laskavě a vstřícně, chválili je a povzbuzovali. Citlivě vedli žáky k rozpoznání nedostatků při práci a k jejich nápravě. Nezanedbatelné z výchovného hlediska bylo i systematické a důsledné vedení žáků k pořádku a úklidu pracovního náčiní a místa. K motivačním faktorům patřilo i zaujetí učitelů pro vyučovaný předmět. Bylo patrné, že vyučující znají dobře své žáky, dokáží jim vyjít vstříc a ví, jak je zaujmout. Žáci se k nim obraceli s důvěrou, z výtvarné činnosti měli radost. Vyučující dokázali klidným a laskavým přístupem vnést do věkově nesourodého dětského kolektivu řád a zároveň příjemnou atmosféru pohody.

Výtvarné práce jsou prezentovány na samostatných výstavách výtvarného i na všech akcích hudebního oboru.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve výtvarném oboru jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Výsledky vzdělávání žáků v hudebním oboru zjišťuje škola pravidelně na základě požadavků osnov prostřednictvím komisionálních postupových a závěrečných zkoušek i veřejných vystoupení absolventů. Z předložených protokolů o postupových a absolventských zkouškách žáků z hlavního oboru (hra na nástroj) vyplývá, že požadavky učebních osnov jsou plněny. Postupovým komisionálním zkouškám předchází hodnocení žáků jednotlivých tříd v průběhu školního roku v rámci třídních předehrávek. K porovnání výsledků jednotlivých ročníků v rámci určitého oddělení probíhají školní kola soutěží žáků hudebního oboru. Motivací pro žáky výtvarného oboru je možnost předvést výsledky své práce na samostatných výstavách žákovských výtvarných prací i na výstavách spojených s akcemi hudebního oboru. Pedagogická rada společně vybírá repertoár na žákovské koncerty, zaměřuje se na určitý stylový výběr apod. Všechny akce žáků i učitelů ředitelka sleduje a spolu s učiteli vyhodnocuje jejich výsledky při jednáních pedagogické rady. Škola si eviduje a vyhodnocuje také recenze na své akce zveřejněné v tisku. Na základě provedené analýzy jsou přijímána účinná opatření. Při hospitační činnosti se ředitelka zaměřuje také na sledování metod a forem práce s problémovými žáky. U vynikajících žáků sleduje zejména kvalitu jejich přípravy na soutěže či k talentovým zkouškám. Pro širší srovnávání výsledků práce školy v rámci regionu slouží ředitelce jednání krajské umělecké rady, organizování a realizování okresních kol soutěží hudebního oboru v ZUŠ Nýřany.

Nejlepší žáci, soubory i kolektivy se pravidelně účastní hudebních i výtvarných soutěží. Škola sleduje a uvádí veškeré úspěchy žáků podrobně ve školní kronice, informačně ve výroční zprávě. V soutěžích vypisovaných MŠMT pro ZUŠ jsou žáci hudebního i výtvarného oboru oceňováni v okresních i krajských kolech. Výtvarné práce byly ve školním roce 2001/2002 vybrány pro celostátní přehlídku. Učitelé připravují žáky pro další národní soutěže a i zde dosahují pěkných ocenění – např. v pěvecké soutěži Karlovarský skřivánek, ve výtvarné soutěži Cena Itálie, Vasco da Gama a v dalších.

Škola vyhodnocuje také úspěšnost absolventů školy při talentových zkouškách na vyšší typ odborných škol s uměleckým či pedagogickým zaměřením. V posledních třech letech byli ke studiu na Pedagogickém lyceu Beroun a na Pedagogickou fakultu Plzeň přijati čtyři žáci (hra na klavír, výtvarný obor), na střední umělecko-průmyslové školy v Plzni a v Jindřichově Hradci byli přijati dva žáci výtvarného oboru.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech hudebního a výtvarného oboru jsou celkově velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Soulad zřizovací listiny s rozhodnutím o zařazení ZUŠ do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení

Zřizovací listina Základní umělecké školy, Nýřany, okres Plzeň-sever, vydaná Městem Nýřany poskytuje údaje, které jsou v souladu s údaji uvedenými MŠMT v rozhodnutí o zařazení Základní umělecké školy, Nýřany, okres Plzeň-sever do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Kontrolou byl zjištěn soulad údajů uvedených ve dvou výše citovaných dokumentech.

Prezentace školy na veřejnosti

Žáci i učitelé školy kromě plánovaných koncertů, výstav a soutěží pravidelně vystupují pro pacienty dětského oddělení fakultní nemocnice Plzeň, pro seniory v Domě s pečovatelskou službou Nýřany, v Heřmanově Huti nebo ve Vodokrtech u Přeštic, spolupracují se Svazem

tělesně postižených i se Sokolem Nýřany. Důležitou součástí veřejné prezentace školy jsou v rámci spolupráce s mateřskými a základními školami ve spádové oblasti pořádané výchovné koncerty, společné výstavy žáků ZUŠ a ZŠ. Výtvarný obor je otevřen široké veřejnosti v pravidelných Dnech otevřených dveří. Výtvarné práce žáků jsou vystavovány nejen v Nýřanech, ale také v prostorách kláštera v Chotěšově. Hudební i výtvarné programy doplňují významné kulturní a společenské akce města Nýřany. Folklorní soubor ZUŠ Máječek spolupracuje s městským tanečním souborem Máj. Soubory školy se prezentovaly na festivalech ve Starém Plzenci, v Plzni a v Dýšině. Každoročně pořádaná prázdninová soustředění folklorního souboru podporují jeho stoupající úroveň. Po navázání mezinárodních kontaktů vystupoval folklorní soubor ZUŠ Máječek společně s tanečním souborem Máj v SRN, Francii, Švýcarsku a v Dánsku.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina Základní umělecké školy, Nýřany, okres Plzeň-sever s účinností od 1. 7. 2002, ze dne 28. 3. 2002, bez č. j., vydaná Městem Nýřany
2. Rozhodnutí MŠMT o zařazení Základní umělecké školy, Nýřany, okres Plzeň-sever, do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 1. 7. 2002 s účinností od 26. 6. 2002, č. j. 21 600/02-21
3. Statistický Výkaz o základní umělecké škole Škol (MŠMT) V 24-01 podle stavu k 15. 10. 2002 a k 15. 10. 2003 Příloha k výkazu o základní umělecké škole Škol (MŠMT) V 24-01 podle stavu k 15. 10. 2002
4. Inspekční dokumentace - Tabulka o zaměstnancích školy – učitelé
5. Školní řád s platností od 1. září 2003, Vnitřní řád školy s platností od 1. září 2003, schválené pedagogickou radou dne 29. srpna 2003
6. Výroční zpráva školy – školní rok 2002/2003 – schválena pedagogickou radou dne 29. 9. 2003
7. Plán kontrolní a hospitační činnosti – školní rok 2002/2003 a školní rok 2003/2004
8. Plán práce školy– školní rok 2003/2004 – schválen pedagogickou radou dne 29. srpna 2003
9. Rozvrhy hodin učitelů hudebního a výtvarného oboru platné pro školní rok 2003/2004
10. Pracovní náplně učitelů, ředitelky i správních zaměstnanců pro školní rok 2003/2004
11. Zápisy z jednání pedagogických rad ve školním roce 2002/2003 a 2003/2004, zápisy v Kronice školy ve školním roce 2001/2002 a 2002/2003
12. Hospitační záznamy ředitelky školy ve školním roce 2002/2003
13. Hospitační záznamy přítomných inspektorů ze sledované výuky v hudebním a ve výtvarném oboru
14. Katalogy o průběhu studia žáků hudebního a výtvarného oboru
15. Třídní knihy pro individuální, skupinovou a kolektivní výuku v hudebním a ve výtvarném oboru pro školní rok 2003/2004
16. Protokoly o přijímání žáků a komisionálních zkouškách za školní rok 2002/2003
17. Výkazy žáků a vyučovaných hodin ve školním roce 2003/2004

ZÁVĚR

Po organizačně náročném období dvou minulých let se ředitelce školy podařilo zajistit výuku v obou oborech perspektivními učiteli a stabilizovat pedagogický sbor. Personální zajištění ve sledovaných předmětech hudebního i výtvarného oboru je garantem kvalitního vzdělávání a výchovy. Pravidelná účast pedagogů na akcích dalšího vzdělávání i jejich aktivní umělecké činnosti se pozitivně promítají do průběhu i výsledků vzdělávání žáků.

Plánování v oblasti materiálně-technické podpory výuky je součástí plánu práce školy. V realizovaných opravách a úpravách v budově v Nýřanech se pozitivně odráží koncepčnost plánování i velmi dobrá spolupráce s městem Nýřany. Ředitelka při kontrolní činnosti sleduje zejména uplatnění a využívání učebních pomůcek při výuce. Materiální zabezpečení výuky v hudebním i ve výtvarném oboru má celkově velmi dobrou úroveň.

Učivo žáků je promyšleně plánováno na jednotlivá pololetí školního roku. Učitelé zohledňují individuální schopnosti žáků, volí adekvátní metody a formy práce. Mezi pozitiva výuky patří motivace především vlastním uměleckým příkladem učitelů, aplikace poznatků získaných dalším vzděláváním. Průběh vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech hudebního a výtvarného oboru má celkově velmi dobrou úroveň.

Od poslední inspekce došlo ke zkvalitnění materiálně-technických podmínek pro výuku zejména vybudováním dobrého zázemí pro výtvarný obor. Škola v Nýřanech si udržuje vysokou úroveň estetického prostředí.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko ČŠI, Plzeňský inspektorát

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Marie Kučerová	Marie Kučerová v. r.
Členové týmu	Mgr. Jindřich Bešťák	Jindřich Bešťák v. r.
	Mgr. Lenka Rusnoková	Lenka Rusnoková v. r.

Další zaměstnanci ČŠI: Marie Poláková, Martina Šimlová

V Plzni dne 11. prosince 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 17. prosince 2003

Razítko ZUŠ Nýřany

Ředitelka školy

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vladislava Šrámková

Vladislava Šrámková v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Plzeňský inspektorát, Částkova 78, 360 000 Plzeň. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad Plzeňského kraje, Škroupova 18, 306 13 Plzeň	12. ledna 2004	d4-1015/04-4019
Zřizovatel: Město Nýřany, Benešova třída 295, 330 23 Nýřany	12. ledna 2004	d4-1016/04-4019

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány.